

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे

बी. ए. – (विशारद) सामाजिकशास्त्रे

परीक्षा : मे – २०२५

द्वितीय वर्ष

सत्र – ४

विषय:- मराठ्यांचा इतिहास (पेशवाई) (HC-402)

दिनांक: ०२/०५/२०२५

गुण : १००

वेळ : दु. २.०० ते दु. ५.००

सूचना : सर्व प्रश्न सोडवा.

प्रश्न १ दीर्घोत्तरी प्रश्न सोडवा (कोणतेही दोन)

(४०)

१. पहिल्या बाजीरावाच्या काळातील मराठ्यांच्या उत्तरेतील आक्रमक हालचालींचा आढावा घ्या.
२. पानिपतच्या युद्धावर टिपण लिहा.
३. दुसऱ्या व तिसऱ्या इंग्रज-मराठा युद्धाची माहिती लिहा.
४. मराठी सत्तेच्या अस्ताची कारणे लिहा.

प्रश्न २ थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन)

(३०)

१. स्वराज्य, चौथाई व सरदेशमुखी या सनदा मराठ्यांना कशा प्राप्त झाल्या?
२. चिमाजीअप्पांच्या कामगिरीचे महत्त्व लिहा.
३. पेशवा पहिला माधवराव याच्या काळातील मराठी सत्तेच्या पुनर्स्थापनेच्या प्रयत्नांचा आढावा घ्या.
४. मराठा कालखंडातील न्यायव्यवस्थेचे व त्यात झालेल्या बदलांचे वर्णन करा.
५. मराठेकालीन अर्थव्यवस्थेची सविस्तर माहिती द्या.

प्रश्न ३ टीपा लिहा. (कोणत्याही दोन)

(३०)

१. खेडची लढाई
२. मराठामंडळ
३. पेशवेकालीन प्रांतिक प्रशासन
४. अलुतेदार व बलुतेदार

Translation in English

Sub: History of the Marathas (Peshwa Period) (HC-402)

Instructions: Attempt all questions.

Q.1. Answer in detail (Any Two) (40)

1. Give an account of aggressive activities in North during the reign of Bajirao I.
2. Write a note on the third battle of Panipat.
3. Give information of the Second and Third Anglo-Maratha War.
4. What were the reasons behind the downfall of the Maratha power.

Q.2. Answer in brief (Any Three) (30)

1. How did Maratha receive the charters of Swarajya, Sardeshmukhi and Chauth?
2. Write about the importance of Chimajiappa's contribution.
3. Give an account of aggressive activities in North in the reign of Madhavrao Peshwa.
4. Explain in brief about the judicial system during Maratha period. Elaborate the changes in it under Peshwa period
5. Elaborate the Maratha Economy during Peshwa period.

Q.3. Write short notes. (Any Two) (30)

1. The battle of Khed
 2. Maratha Confederacy
 3. Provincial administration during Peshwa period
 4. Alutedar-Balutedar
-